

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор ПВНЗ

«Медико-Природничий Університет»

Михайло ВОЛКОВ

«20» листопада 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО
ПЛАГІАТУ У ПРИВАТНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ
ЗАКЛАДІ «МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

«СХВАЛЕНО»

Рішенням Вченої ради

ПВНЗ «Медико-Природничий Університет»

«20» листопада 2024 р.

Протокол № 5

Миколаїв 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Приватному вищому навчальному закладі «Медико-Природничий Університет» (далі – Положення) визначає організаційні та процедурні засади запобігання і виявлення академічного плагіату в освітній, науковій та навчально-методичній діяльності Приватного вищого навчального закладу «Медико-Природничий Університет» (далі – Університет).

1.2. Це Положення є складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти Університету та спрямоване на забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності, формування культури академічного письма, поваги до інтелектуальної власності та підвищення якості результатів освітньої і наукової діяльності.

1.3. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Статуту Університету, Положення про академічну доброчесність Університету та інших внутрішніх нормативних документів Університету.

1.4. Дія цього Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу Приватного вищого навчального закладу «Медико-Природничий Університет», зокрема:

- здобувачів вищої освіти;
- науково-педагогічних та педагогічних працівників;
- інших працівників Університету, діяльність яких пов'язана з освітньою, науковою або навчально-методичною діяльністю.

1.5. Положення встановлює систему заходів щодо запобігання академічному плагіату, порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень, критерії оцінювання оригінальності текстів, процедури розгляду випадків можливого академічного плагіату, порядок подання та розгляду апеляцій.

1.6. Академічний плагіат є порушенням академічної доброчесності та розглядається відповідно до законодавства України і внутрішніх нормативних документів Університету.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

академічний плагіат – оприлюднення (повністю або частково) результатів інтелектуальної діяльності інших осіб як власних без належного посилання на автора або джерело інформації.

самоплагіат – повторне використання автором власних раніше опублікованих або оприлюднених результатів без належного посилання на відповідне джерело.

цитування – використання фрагментів тексту, ідей або результатів досліджень інших авторів із обов'язковим зазначенням автора та джерела інформації відповідно до встановлених правил академічного письма.

академічний текст – письмовий результат освітньої, наукової або навчально-методичної діяльності, що підлягає перевірці на наявність текстових запозичень.

оригінальність тексту – показник унікальності тексту, визначений за результатами перевірки спеціалізованими програмними засобами для виявлення текстових запозичень.

текстові запозичення – фрагменти тексту, що повністю або частково відтворюють опубліковані або оприлюднені матеріали інших авторів.

2.2. Академічний плагіат може проявлятися у таких формах:

- відтворення тексту іншого автора без належного посилання на джерело;
- використання ідей, результатів досліджень або даних інших авторів без зазначення джерела;
- перефразування тексту іншого автора без посилання на джерело;
- компіляція тексту з різних джерел без належного цитування;

- використання перекладу чужого тексту без зазначення автора.

3. СИСТЕМА ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ

3.1. В Університеті реалізується система організаційних, освітніх та інформаційних заходів, спрямованих на запобігання академічному плагіату та формування культури академічної доброчесності.

3.2. Основними напрямками запобігання академічному плагіату є:

- інформування учасників освітнього процесу про принципи академічної доброчесності;
- формування навичок академічного письма та коректного використання джерел інформації;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з правилами цитування та оформлення посилань;
- використання програмних засобів перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень;
- забезпечення доступу до нормативних документів Університету з питань академічної доброчесності.

3.3. З метою запобігання академічному плагіату Університет забезпечує:

- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед здобувачів вищої освіти та працівників Університету;
- ознайомлення здобувачів освіти з принципами академічної доброчесності під час освітнього процесу;
- розміщення нормативних документів з питань академічної доброчесності на офіційному вебсайті Університету;
- використання інструментів перевірки текстів на наявність текстових запозичень.

3.4. Науково-педагогічні працівники Університету сприяють формуванню у здобувачів освіти навичок академічного письма,

відповідального використання джерел інформації та дотримання правил академічної доброчесності.

3.5. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності під час виконання письмових робіт, підготовки кваліфікаційних робіт, наукових публікацій та інших результатів освітньої діяльності.

3.6. Система запобігання академічному плагіату є складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти Університету.

4. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ

4.1. Загальні положення

4.1.1. Всі письмові роботи здобувачів вищої освіти (курсіві, науково-дослідні, кваліфікаційні) виконуються самостійно під керівництвом наукового керівника та оформлюються відповідно до методичних рекомендацій Університету.

4.1.2. Університет надає здобувачам вищої освіти доступ до безкоштовних інструментів перевірки тексту на плагіат, а також методичні матеріали щодо правил цитування та оформлення джерел. Здобувач вищої освіти несе відповідальність за самостійну перевірку та дотримання академічної доброчесності.

4.1.3. Необхідність перевірки конкретної роботи визначається кафедрою або науковим керівником залежно від рівня та типу роботи. Основна увага приділяється курсовим, кваліфікаційним та науково-дослідним роботам.

4.2. Перевірка курсових та науково-дослідних робіт

4.2.1. Перевірка здійснюється на основі електронної версії роботи із використанням системи виявлення плагіату, рекомендованої Університетом.

4.2.2. Здобувач вищої освіти, подаючи роботу на перевірку, ознайомлений з вимогами академічної доброчесності та відповідальністю за порушення правил цитування та недопущення плагіату.

4.2.3. Після перевірки система формує звіт про оригінальність тексту, який використовується науковим керівником та кафедрою для прийняття рішення щодо допуску роботи до обговорення або захисту.

4.3. Перевірка кваліфікаційних (дипломних) робіт

4.3.1. Кваліфікаційні роботи подаються в електронному вигляді до Університету та перевіряються на оригінальність.

4.3.2. Здобувач вищої освіти, подаючи роботу, фактично підтверджує ознайомлення з Положеннями про академічну доброчесність Університету.

4.3.3. Результати перевірки (звіт системи) додаються до роботи і враховуються при її допуску до захисту.

4.4. Перевірка наукових та науково-методичних публікацій

4.4.1. Автор подає електронну версію рукопису для перевірки на оригінальність згідно з внутрішніми правилами Університету.

4.4.2. Перевірка проводиться системою виявлення плагіату з урахуванням попередніх публікацій та дисертацій, якщо це стосується монографій або наукових статей.

4.4.3. Звіти про оригінальність тексту використовуються для прийняття рішення кафедри щодо публікації або доопрацювання рукопису.

4.5. Відповідальність за самостійну перевірку

4.5.1. Надання здобувачам вищої освіти інструментів для перевірки текстів перед поданням робіт не звільняє їх від відповідальності за академічну доброчесність.

4.5.2. Всі здобувачі вищої освіти несуть персональну відповідальність за дотримання правил цитування та уникнення плагіату у своїх роботах.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОРИГІНАЛЬНОСТІ ТЕКСТУ

5.1. Загальні положення

5.1.1. Оцінювання оригінальності тексту письмових робіт здобувачів вищої освіти здійснюється на основі звітів системи виявлення плагіату та професійної оцінки наукового керівника або кафедри.

5.1.2. Мета оцінювання – підтвердити самостійність виконання роботи, коректне використання джерел та дотримання академічної доброчесності.

5.2. Критерії оцінювання оригінальності

5.2.1. Рівень оригінальності роботи визначається як відсоток тексту, який не збігається з іншими джерелами, доступними системі перевірки.

5.2.2. Рекомендовані порогові значення оригінальності для різних видів робіт:

понад 85% оригінальності – текст вважається високооціненим та оригінальним;

75–85% – оригінальність задовільна, можлива потреба у мінімальних уточненнях;

60–75% – робота приймається після доопрацювання та перевірки цитувань;

менше 60% – робота не приймається до захисту або публікації через значну кількість запозичень, що розглядаються як плагіат.

5.3. Врахування специфіки тексту

5.3.1. При визначенні оригінальності враховуються:

- використання загальноживаних термінів і словосполучень;
- цитати та посилання на авторів у межах правил цитування;
- структурні та методологічні частини роботи, які можуть містити повторювані формулювання (наприклад, опис методики).

5.3.2. У разі наявності специфічних термінів, що не фіксуються у словниках системи перевірки, межа допустимих збігів може бути підвищена до 70–75% за рішенням наукового керівника або кафедри.

5.4. Оцінювання наукових та науково-методичних публікацій

5.4.1. Для монографій, статей та інших публікацій допускається перевірка оригінальності з урахуванням попередніх видань автора та дисертаційних робіт.

5.4.2. Рекомендований рівень оригінальності:

понад 85% оригінальності – текст вважається оригінальним;
60–85% – робота може бути прийнята після перевірки правильності цитування та посилань;

менше 60% – робота не приймається до друку або потребує суттєвого доопрацювання.

5.5. Відповідальність за дотримання критеріїв

5.5.1. Здобувачі вищої освіти несуть відповідальність за подання робіт, що відповідають критеріям оригінальності та дотриманню академічної доброчесності.

5.5.2. Науковий керівник та кафедра несуть відповідальність за об'єктивне та прозоре оцінювання результатів перевірки на оригінальність.

6. РОЗГЛЯД ВИПАДКІВ ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

6.1. Виявлення академічного плагіату у роботах здобувачів вищої освіти або у науково-методичних матеріалах працівників Університету розглядається у межах даного Положення та відповідно до чинного законодавства України.

6.2. Мета розгляду – встановлення об'єктивних фактів порушення академічної доброчесності та прийняття коректних рішень щодо подальшого використання роботи.

6.3. Випадки плагіату можуть бути виявлені під час:

- перевірки письмових робіт здобувачів вищої освіти;
- публікації наукових та науково-методичних праць на сайті Університету;
- розгляду робіт на засіданнях кафедри, наукових семінарах, конференціях або конкурсах наукових робіт.

6.4. У разі виявлення підозри на плагіат науковий керівник або відповідальна особа кафедри повідомляє здобувача вищої освіти та фіксує цей факт у відповідному протоколі.

6.5. Порядок розгляду

6.5.1. Розгляд випадків виявлення академічного плагіату здійснюється кафедрою або спеціально створеною комісією за участю наукового керівника, здобувача вищої освіти та інших компетентних осіб.

6.5.2. Під час розгляду обов'язково надається здобувачу можливість пояснити ситуацію, надати власні аргументи або додаткові джерела, які підтверджують авторство.

6.5.3. Розгляд проводиться у письмовій формі з фіксацією всіх рішень у протоколі, що підписується членами комісії та здобувачем вищої освіти.

6.6. У разі підтвердження академічного плагіату приймаються такі заходи:

- відправка роботи на доопрацювання;
- недопущення роботи до захисту або публікації;
- дисциплінарні заходи відповідно до Статуту Університету та Положення про академічну доброчесність.

6.7. Рішення комісії доводиться до відома здобувача вищої освіти у письмовій формі.

6.8. Документування результатів

6.8.1. Протоколи розгляду випадків академічного плагіату зберігаються у деканаті факультету для робіт здобувачів вищої освіти та на кафедрі для науково-методичних праць працівників.

6.8.2. Копія протоколу надається здобувачу вищої освіти або автору науково-методичної роботи.

6.9. Принципи об'єктивності та справедливості

6.9.1. Розгляд випадків плагіату здійснюється без упередження, з дотриманням принципу «сумніви трактуються на користь особи, твір якої розглядається».

6.9.2. Всі рішення комісії підлягають документальному оформленню та повинні містити обґрунтування щодо рівня виявленої оригінальності та необхідних заходів.

7. ПОРЯДОК ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ АПЕЛЯЦІЙ

7.1. Право на апеляцію

7.1.1. Здобувач вищої освіти або автор науково-методичної роботи має право оскаржити висновок щодо виявлення академічного плагіату у своїй роботі (довідку про результати перевірки на оригінальність).

7.1.2. Апеляція подається у письмовій формі на ім'я ректора протягом трьох робочих днів з моменту отримання довідки або повідомлення про виявлення плагіату.

7.2. Формування апеляційної комісії

7.2.1. Для розгляду апеляцій створюється апеляційна комісія, склад якої затверджується розпорядженням ректора.

7.2.2. До складу комісії входять не менше п'яти досвідчених та авторитетних викладачів відповідних кафедр.

7.2.3. Секретарем комісії призначається працівник Університету.

7.3. Проведення розгляду апеляції

7.3.1. Голова комісії визначає дату та час засідання та повідомляє про це апелянта щонайменше за два робочі дні.

7.3.2. Засідання проводиться з обов'язковою участю апелянта. У разі відсутності апелянта, комісія розглядає справу за наявними матеріалами.

7.3.3. Комісія має право запросити додаткові матеріали, пояснення від наукового керівника та інших зацікавлених осіб. Розгляд може проводитися у кілька етапів, але з інтервалом не більше трьох робочих днів.

7.4. Принципи розгляду

7.4.1. Розгляд апеляції здійснюється з дотриманням принципу об'єктивності та справедливості, а всі сумніви трактуються на користь апелянта.

7.4.2. Апеляційна комісія оцінює обґрунтованість висновку про академічний плагіат, надані пояснення та додаткові матеріали, а також відповідність роботи вимогам академічної доброчесності.

7.5. Рішення апеляційної комісії

7.5.1. За результатами засідання комісія формує письмовий висновок, який підписують голова комісії, її члени та апелянт із зазначенням «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь».

7.5.2. Висновок апеляційної комісії є остаточним у межах Університету та доводиться до відома апелянта та відповідального наукового керівника.

7.5.3. Протоколи та висновки апеляційної комісії зберігаються:

для робіт здобувачів вищої освіти – у деканаті факультету;

для науково-методичних матеріалів – у Вченій раді Університету.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження на Вченій раді Університету.

8.2. Усі науково-педагогічні працівники, співробітники та здобувачі вищої освіти Університету зобов'язані ознайомитися з цим Положенням та дотримуватися його вимог під час підготовки, подання та публікації наукових, науково-методичних та письмових робіт.

8.3. Контроль за виконанням цього Положення покладається на заступника ректора з навчальної роботи щодо науково-методичної діяльності, завідувачів кафедр щодо діяльності науково-педагогічного персоналу та здобувачів вищої освіти.

8.4. Внесення змін та доповнень до цього Положення здійснюється за рішенням Вченої ради університету та оформлюється у вигляді наказу або протоколу засідання Вченої ради.

8.5. Положення є обов'язковим для застосування усіма структурними підрозділами університету та не суперечить чинному законодавству України,

зокрема Закону України «Про вищу освіту» та Закону України «Про авторське право і суміжні права».